

GLOSSARY of the European Convention on Human Rights

AVRUPA İnsan Hakları Sözleşmesi Terimler Sözlüğü

English-Turkish
Turkish-English

İngilizce-Türkçe
Türkçe-İngilizce

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

GLOSSARY
of the European Convention
on Human Rights

AVRUPA
İnsan Hakları Sözleşmesi
Terimler Sözlüğü

English-Turkish
İngilizce-Türkçe

Turkish-English
Türkçe-İngilizce

All requests concerning the reproduction or translation of all or part of this document should be addressed to the Directorate of Communication (F-67075 Strasbourg Cedex or publishing@coe.int). All other correspondence concerning this document should be addressed to the Secretariat of the Directorate General Human Rights and Rule of Law.

Cover and layout: Document and Publications Production Department (SPDP), Council of Europe

© Council of Europe, March 2017
Printed at the Council of Europe

English-Turkish

A

abduction	insan kaçırma
absence of a public hearing	duruşmanın alenî yapılmaması
absence of right to compensation	zararı tazmin hakkının olmaması
absentia [in]	absentia [in]/gıyabında
absolute rights	mutlak haklar
absolutely necessary	mutlak biçimde zorunlu
abuse of the right of petition	dilekçe hakkının kötüye kullanılması
access to court	mahkemeye erişim
access to information	bilgiye/habere erişim
access to relevant files	ilgili dosyalara erişim
accessibility	erişilebilirlik
acquittal at first instance	ilk derece mahkemesinde beraat
actio popularis	actio popularis
action for damages	uğranılan zarar için dava açmak
adequate facilities	yeterli kolaylıklar
adequate time	yeterli zaman
adjourn the case	davayı ertelemek
administrative detention	idari tutukluluk
administrative practice	idari uygulama
administrative proceedings	idari davalar
admissibility criteria	kabul edilirlık kriteri
admissible/ility/decision	kabul edilir/lik/kararı
admit (evidence)	kabul etmek (delil)
adoption of a judgment	(mahkemenin) bir kararı vermesi/kabulü
adversarial trial/adversarial hearing	çekişmeli yargı
after conviction	mahkumiyet sonrası
age of criminal responsibility	cezaî sorumluluk yaşı
aim	amaç
alcoholics	alkolikler
alienate	temlik
aliens	yabancılar
allegation	iddia, itham, isnat
allowance	harcırah/tazminat
alternative civil service	alternatif sivil hizmet
anonymous petition	isimsiz dilekçe

appeal on a point of law
appellant
applicability
applicable provisions
application for release from detention
apprehension
arbitrariness
arbitrary action
arbitrary arrest/detention
arbitrary deprivation of liberty
arguable claim
arrest
arrest warrant
assault
asylum seeker
award compensation/damages

yasal bir sorun temelinde temyiz
temyiz eden/temyize giden
uygulanabilirlik
uygulanabilir hükümler
tutukluluğun sona ermesi için başvuru
tutuklama/ yakalama
keyfi/haksız eylem/işlem/keyfilik
keyfi hareket/eylem/işlem
keyfi yakalama/tutuklama
özgürlüğün keyfi biçimde kısıtlanması
savunulabilir iddia (belli delillerle)
yakalama, tutuklama
tutuklama emri
saldırı
sığınmacı
tazminat vermek/tazminata hükmetmek

B

bailiff
bankruptcy
biased
bill of indictment
binding judgment
bringing before competent authority
bringing before competent legal authority
brought promptly before judge or other officer authorised by law to exercise judicial power

icra memuru/mübaşır
iflas
tarafı
iddianame
bağlayıcı karar
yetkili makama sunmak
yetkili yasal makama sunmak
derhal yargıç veya yargı yetkisi kullanmaya kanunen yetkili başka bir memur önüne getirilmiş/çıkarılmış

C

capital punishment
case-law (=jurisprudence)
cassation appeal
causal link
change religion or belief
charged with criminal offence
charges

ölüm cezası
içtihat
temyiz
illiyet bağı
din veya inanç değiştirmek
suç ile itham edilmiş
masraflar

child born out of wedlock
circumstances of the case
civil proceedings
civil rights and obligations
civil service
civilian substitute service
claim
coercion (administrative)
collective complaint
collective exercise of freedom of
expression
collective punishment
Committee of Ministers
common ground
comparable situation
compatibility with the Convention
compensation
competent court
competent legal authority
complaint
compulsory
compulsory labour
concurring opinion
conditional release
conditions of detention
confidentiality
conscientious objection
conscientious objector
constitutional proceedings
constitutionality
continued detention
continued examination not justified

continuing situation
control of use of property
conviction
costs and expenses
Court holds ...
court of appeal
criminal charge

evlilik dışı doğmuş çocuk
dava konusu olayın koşulları
hukuk davaları
medenî hak ve yükümlülükler
memuriyet
ikame sivil hizmet (askerlik yerine)
dava etmek
(idarî) baskı
toplu şikâyet/toplu dava
ifade özgürlüğünün toplu kullanımı

toplu ceza
Bakanlar Kurulu
ortak zemin
karşılaştırılabilir durum
Sözleşme'ye uygunluk
tazminat
yetkili mahkeme
yetkili yasal makam
şikâyet/dava
zorunlu
angarya
uyuşan/mutabık görüş
şartlı tahliye
tutukluluk koşulları
gizlilik
vicdanî ret
vicdanî retçi
anayasal yargı
anayasallık
devam eden tutukluluk
incelemenin gerekçesiz şekilde
uzatılması
süregiden durum
mülkün kullanımının denetlenmesi
mahkûmiyet
masraf ve giderler
Mahkeme, ... karar verir
istinaf mahkemesi
suç isnadı

criminal offence
criminal proceedings
custody of children
custody record
custody suite

suç
cezaî davalar
çocukların vesayeti
nezarethane kayıt defteri
nezarethane odası

D

date of lodging of a complaint
death penalty
defamation
default interest
defence from unlawful violence

defence through legal assistance
defend in person
degrading punishment
degrading treatment
delays in payment of compensation for
expropriation
delays in the proceedings
deliver a judgment
democratic society
demonstration
denial of access to lawyer
deprivation of liberty
deprivation of possession
deprivation of property
derogable rights and freedoms
derogation

derogation in time of war or other
public emergency

destruction of possessions and home
detention on remand
determination
diplomatic assurances

şikâyet tarihi
ölüm cezası
hakaret
temerrüt faizi/gecikme faizi
hukuka aykırı şiddetten sakınma/koru(n)
ma
adli yardım yoluyla savunma
bizzat veya vekilsiz savunma yapmak
aşağılayıcı ceza
aşağılayıcı muamele
kamulaştırma bedelinin ödenmesindeki
gecikmeler
yargılama usulündeki gecikmeler
hüküm vermek
demokratik toplum
gösteri
avukata erişimin reddi
özgürlükten yoksun bırakmak
malvarlığından yoksun bırakmak
mülkiyetten yoksun bırakmak
sınırlanabilen hak ve özgürlükler
önceden belirlenmiş koşullar
çerçevesinde bir hakkın kullanımına
getirilen geçici sınırlama
savaş zamanında veya diğer olağanüstü
hallerde önceden belirlenmiş koşullar
çerçevesinde bir hakkın kullanımına
getirilen geçici sınırlama
eşyanın ve evin tahribi
tutukluluk
mahkeme kararı
diplomatik güvence

directly imputable to the local authorities
disability pension
disclosure of identity
discrimination
dismissal
dismissal from civil service
dismissal of appeal on points of law
dispute
dissemination
dissenting opinion
dissolution (of an association, political party, etc.)
documentary evidence
domestic legislation
double jeopardy

drug addicts
duties and responsibilities
duty solicitor

yerel makamlara doğrudan isnat edilebilir
sakatlık ödeneği/maluliyet ödeneği
kimliğin ifşası
ayrımcılık
azil/işten çıkarma
memuriyetten çıkarma
temyiz usulü açıdan reddi
uyuşmazlık/ihtilaf
yayıma/yayım
karşı oy yazısı/muhalefet şerhi
fesih (şirketin, siyasi partinin vb.)

yazılı delil
iç hukuk
aynı suçtan ikinci kere mahkemeye çıkarılmak/aynı suçtan tekrar ceza kovuşturması yapılması
uyuşturucu bağımlıları
görevler ve sorumluluklar
devletçe re'sen atanan avukat

E

educational supervision
effect lawful arrest
effective access to a court
effective domestic remedy
effective remedy
effectiveness of investigation into ...
elections by secret ballot
enforceable judicial decision
enforced disappearance
enforcement proceedings
engagements undertaken by parties
environment
equality before the law
equality of arms
equitable basis
established by law

eğitici denetim
hukuka uygun tutuklama yapmak
mahkemeye etkili erişim
etkili iç hukuk yolu
etkili yol
kovuşturmanın etkililiği
gizli oylamayla yapılan seçimler
icraya konulabilir hukukî karar
zorla kaybetme
icra usulleri
tarafarca üstlenilen hususlar
çevre
kanun önünde eşitlik
silahların eşitliği
hakkaniyet temeli
yasa ile kurulmuş

examination of circumstances	(olay) koşullarının gözden geçirilmesi
examination of witnesses	tanıkların sorgulanması
examine the second set of proceedings	ikinci davanın incelenmesi
excessive length of proceedings	davanın ölçüsüz uzunluğu
exclusion of press	basının (duruşma salonundan) dışarı çıkarılması
exclusion of public	halkın (duruşma salonundan) dışarı çıkarılması
execution	infaz
exemption from exhaustion of domestic remedies	iç hukuk yollarının tüketilmesinden muafiyet
exercise the jurisdiction	yargılama yetkisinin kullanılması
exhaust domestic remedies	iç hukuk yollarını tüketmek
exhaustion of domestic remedies	iç hukuk yollarının tüketilmesi
expel	sınır dışı etmek
expiry of time-limit	tanınan sürenin dolması
expropriation	kamulaştırma / istimlak
expulsion	sınır dışı etme
extend the detention on remand	tutukluluk hâlini uzatmak
extensive	kapsamlı / şümüllü
extent strictly required by situation	durumun kesin biçimde gerektirdiği kapsam
extradition	(suçlunun) iade(si)
extraterritorial jurisdiction	bölge dışı yargı yetkisi

F

fair trial	adil yargılama
fairness of proceedings	yargılamanın adilliği
family life	aile hayatı
feeling of fear, anguish and inferiority	korku, ıstırap ve aşağılık duygusu
final domestic decision	son iç hukuk kararı
forced evacuation	zorunlu tahliye
forced labour	angarya/zorla çalıştırma
forensic expert	adlî uzman
foreseeability	öngörülebilirlik
form/join trade unions	sendika kurmak/sendikaya katılmak
found a family	bir aile kurmak
free assistance of an interpreter	bir çevirmenin ücretsiz yardımı
free elections	serbest seçimler

free legal assistance
freedom of association
freedom of conscience
freedom of correspondence
freedom of expression
freedom of movement
freedom of opinion
freedom of peaceful assembly

freedom of religion
freedom of the press
freedom of thought
freedom to choose a place of residence
freedom to impart ideas
freedom to impart information
freedom to manifest religion
freedom to receive ideas
freedom to receive information
friendly settlement
fundamental defect in proceedings
fundamental freedoms
fundamental values of a democratic society

ücretsiz hukukî yardım
dernek kurma özgürlüğü
vicdan özgürlüğü
haberleşme özgürlüğü
ifade özgürlüğü
dolaşım özgürlüğü
fikir özgürlüğü
şiddet içermeyen nitelikte/barışçı toplantı özgürlüğü
din özgürlüğü
basın özgürlüğü
düşünce özgürlüğü
ikametgâh seçme özgürlüğü
fikirleri yayma özgürlüğü
bilgiyi/haberi yayma özgürlüğü
dinini açığa vurma özgürlüğü
fikirleri alma özgürlüğü
bilgi/haber alma özgürlüğü
dostane çözüm
muhakemede (esaslı) hata/eksiklik
temel özgürlükler
demokratik toplumun temel değerleri

G

general interest
general principles of international law
general principles of law recognised by civilised nations
grant applicant's claim
grant legal aid
gross violations
group of individuals
guarantees to appear for trial

kamu menfaati
uluslararası hukukun genel ilkeleri
hukukun medenî uluslarca kabul görmüş genel ilkeleri
başvurucunun iddiasını kabul etmek
hukukî yardım sağlamak
ağır ihlaller
birey grubu
mahkemeye çıkmak konusunda verilen güvenceler

H

harassment	taciz
has not sufficient means	elverişli araçlardan yoksun
heavier penalty	daha ağır ceza
high contracting party	taraf devlet
higher tribunal	bir üst mahkeme
hinder the exercise of the right of petition	dilekçe hakkının uygulanmasını engellemek
holding facility	tutma imkânı
home	mesken/bulunulan yer
humiliating punishment	aşağılayıcı ceza

I

illegal detention	yasadışı tutuklama
ill-treatment of detainees/in custody	tutuklulara/hapishanede kötü muamele
impartial tribunal	tarafsız mahkeme
impartiality of a judge	bir yargıcın tarafsızlığı
imposition of fine	para cezası kesilmesi
imprisonment	mahpusluk/hapse atma
impunity	cezasızlık
imputability	yüklenebilirlik
in accordance with law	hukuka uygun olarak
in force	yürürlükte
in the capacity of	sıfatı ile
inability to secure compliance with the judgment	mahkeme kararına uyulmasını sağlayamamak
inadmissibility	kabul edilmezlik
inapplicability	uygulanmazlık
incitement to hatred and hostility	kin ve düşmanlığa tahrik
indemnification	tazminat
independent tribunal	bağımsız mahkeme
individual	birey(sel)
individual application/petition	bireysel başvuru/dilekçe
individual measures	bireysel tedbirler
ineffectiveness of remedies	kanun yollarının etkisizliği
information in detail	ayrıntılı bilgi
information in language understood	anlaşılan dilde bilgi

information on charge
information on nature and cause of
accusation
information on reasons for arrest
inhuman punishment
inhuman treatment
interests of justice
interests of members
interests of society as a whole
interference
interim measure
international obligations
interrogation
inter-State case
intimidation

suçlama hakkında bilgi
suçlamanın niteliği ve gerekçesi
hakkında bilgi
tutuklanma sebepleri hakkında bilgi
insanlık dışı cezalandırma
insanlık dışı muamele
adaletin menfaati
üyelerin menfaatleri
bir bütün olarak toplumun menfaati
müdahale
ara önlem
uluslararası yükümlülükler
sorgu
devletler arası başvuru
yıldırım/gözdağı vermek

J

join trade unions
joint opinion
judge or other officer exercising judicial
power
judgments are essentially declaratory in
nature
judicial officer
judicial review
jurisdiction of states
jurisdiction of the Court
jurisprudence
just satisfaction
justified by the public interest in a
democratic society
justify the interference
juvenile delinquency

sendikaya üye olmak
ortak görüş
yargıç veya yargı yetkisi kullanan başka
memur
mahkeme kararları esasen bildiricidir
(izharîdir)
adli memur
yargı denetimi
devletlerin yetki alanı
Mahkemenin yetki alanı
içtihat (= case-law)
adil tazminat
temelini demokratik bir toplumdaki
kamu yararında bulan
müdahaleyi haklı kılmak
çocuk suçları

L

lack of a public hearing	açık duruşma olmaması
lack of effective access to a tribunal	bir mahkemeye etkili erişimin olmaması
lack of effective remedy/investigation/ oral hearing	etkili hukuk yollarının/soruşturmanın/ sözlü duruşmanın olmaması
lack of promptness of information	bilginin yeterince hızla yerine ulaşmaması
language which an accused understands	bir sanığın anladığı dil
lawful arrest or detention	hukuka uygun yakalama veya tutuklama
lawful order of a court	bir mahkemenin hukuka uygun emri
lawful restrictions	hukuka uygun sınırlamalar
lawfulness of proceedings	yargılamanın hukuka uygunluğu
lawyer	hukukçu/avukat
legal aid or assistance	adli yardım
legal obligation	yasal yükümlülük
legality of detention	tutuklamanın yasallığı
legitimate aim	meşrû amaç
legitimate purpose	meşrû amaç
length of civil/criminal proceedings	hukuk/ceza yargılamalarının uzunluğu
length of detention on remand	tutukluluğun uzunluğu
length of pre-trial detention	yargılama öncesi tutukluluğun uzunluğu
level of jurisdiction	yargı yetkisinin düzeyi
liability	sorumluluk
liable under the Convention	Sözleşme çerçevesinde sorumlu
liberty of movement	hareket özgürlüğü
liberty of person	kişinin özgürlüğü
licensing of broadcasting, television and cinema enterprises	televizyon ve sinema kuruluşlarına yayıncılık ruhsatı vermek
life	yaşam
life of the community	cemiyetin yaşamı
life of the nation	ulusun yaşamı
life sentence	müebbet hapis cezası
limitation on use of restrictions on rights	haklarla ilgili kısıtlamaların sınırlandırılması
limitations to protect democratic society	demokratik toplumu koruma amaçlı kısıtlamalar
limitations to protect the rights of others	diğerlerinin haklarını koruma amaçlı kısıtlamalar

limited jurisdiction
living instrument
local needs and conditions
locus standi
lodge an application
loss of property

sınırlı yargı yetkisi
yaşayan hukukî araç
yerel ihtiyaç ve koşullar
davaya taraf olma hakkı
bir başvuru sunmak
mülkiyet kaybı

M

maintaining the authority and impartiality of the judiciary
make financial award
manifest religion or belief
manifestly ill-founded
margin of appreciation
marriageable age
material damage
matter resolved
"measures necessary in the interests of children"
measures of a general character
measures similar to expropriation
media
members of a minority group
members of administration
members of armed forces
members of police
memorial
mental anguish/suffering
merits of individual application/inter-state application
merits of the complaint
military service
minimum degree of protection to which citizens are entitled under the rule of law in a democratic society

minimum level of severity
minor offence
minority

mahkemenin yetkesini/saygınlığını ve tarafsızlığını korumak
malî (sonuç yaratan) hüküm vermek
din veya inanç açıklamak
açıkça temelden yoksun
takdir payı
evlenme yaşı
maddi zarar
karara bağlanan konu

çocukların yararına alınacak tedbirler
genel nitelikli tedbirler
kamulaştırmaya benzer önlemler
medya
bir azınlık grubu üyeleri
idarenin mensupları
silahlı kuvvetlerin mensupları
polis teşkilatının mensupları
önerge, bildiri
manevi acı/elem
bireysel/devletler arası başvurunun esası

şikayetin esası
askerlik hizmeti
bir demokratik toplumda hukukun üstünlüğü ilkesi çerçevesinde vatandaşların yararlandığı asgari koruma düzeyi
asgari ağırlık/vehamet düzeyi
hafif suçlar
azınlık

minors
miscarriage of justice
moderate physical punishment
monitoring of prisoners'
correspondence/telecommunications/
telephones
moral damage
morals

küçükler
adaletin yanlış uygulanması
ölçülü (şiddetli olmayan) fiziksel ceza
mahpusların yazışmalarının
denetlenmesi/telefon konuşmalarının
dinlenmesi
manevî zarar
ahlâk

N

narrow interpretation
national authority
national court
national law
national minority
national origin
national security
nationalisation
nature of interference
nature of punishment
ne bis in idem/non bis in idem principle

necessary in a democratic society
negative obligation
negotiations
new or newly discovered facts
no significant disadvantage
non-derogable rights and freedoms

non-enforcement
non-exhaustion
non-exhaustion of domestic remedies
non-governmental organisation
non-official summary
non-pecuniary damage
normal civic obligations
notification
notification of a derogation

dar yorumlama
ulusal makam
ulusal mahkeme
ulusal hukuk
ulusal azınlık
ulusal köken
ulusal güvenlik
kamulaştırma
müdahalenin niteliği
cezanın niteliği
ne bis in idem/non bis in idem ilkesi (aynı suçtan ...)
demokratik bir toplumda gerekli
yapmama yükümü
müzakere
yeni veya yeni tespit edilen gerçekler
önemi olmayan dezavantaj
derogasyona tâbi tutulamayan/
uygulama dışı bırakılmayan
icra edilmeme
tüketilmemesi
iç hukuk yollarının tüketilmemesi
sivil toplum kuruluşu
resmî olmayan özet
manevi tazminat
olağan vatandaşlık yükümlülükleri
tebligat
bir (hakkın kullanımına getirilen geçici)
sınırlamanın tebliği

null and void
nulla poena sine lege
nullum crimen sine lege

hükümsüz / geçersiz/yok hükmünde
nulla poena sine lege (kanunsuz ceza olmaz)
nullum crimen sine lege (işlenmesinden önce unsurları yasayla belirlenmiş olmayan bir fiil suç sayılmaz)

O

objective and reasonable justification
obligation of performing military service
obligation prescribed by law
observance
obtain attendance of witnesses
of his own choosing
officer authorised by law to exercise judicial power
Ombudsman
oral hearing
oral submission
order release
ordinary courts
other status
outstanding interest

nesnel ve makul gerekçe
askerlik hizmetini yapma yükümü
kanunda öngörülmüş yüküm
kanuna uymak
tanıkların duruşmada hazır bulunmasını sağlamak
kendi seçimiyle
yargı yetkisi kullanmaya kanunla ehil kılınmış memur
ombudsman
sözlü duruşma
sözlü savuma
tahliye emri vermek
olağan mahkemeler
sair durum
ödenmemiş faiz

P

parental authority
parents' religious and philosophical convictions
particular circumstances of the case
particular level of severity
peaceful assembly
peaceful enjoyment of possessions
pecuniary damage
penalty

ebeveynin çocuklarının kişiliğine ve mallarına dair yetkisi/velâyet
ebeveynin dinî ve felsefî inancı
davanın kendine özgü şartları
şiddetin kayda değer düzeyi
asayiş bozmayan toplantı
mülkiyetin çekişmesiz kullanımı
maddî tazminat
ceza

periodic review of the continuing
lawfulness of detention

permit for a demonstration

persons of unsound mind

physical integrity

physical liberty and security

physical punishment

physical suffering

pilot judgment

plea of inadmissibility

plot of land

pluralism in education

police surgeon

political activity

political asylum

political or other opinion

political party

political rights

positive obligations

possessions

power of attorney

power to overturn decision of the court

practical and effective protection

prejudice interests of justice

preliminary objection/investigation

preparation of defence

prescribed by law

present-day conditions

presidential pardon

press

pressing social need

presumed paternity

presumption of innocence

pre-trial detention

prevent disorder

prevent escape

prevent unauthorised entry into country

preventing the disclosure of information

received in confidence

sürmekte olan tutukluluk durumunun
hukuka uygunluğunun düzenli
aralıklarla denetlenmesi

bir gösteri için izin vermek

akli dengesi yerinde olmayan kişiler

vücut bütünlüğü

fizikî özgürlük ve güvenlik

bedensel ceza

bedensel eziyet

pilot/öncü karar

kabul edilmezlik def'i

arsa parseli

eğitimde çoğulculuk

polis tabibi

siyasi etkinlik

siyasi sığınma

siyasi (veya diğer) görüş

siyasi parti

siyasi haklar

yapma yükümü/pozitif yükümlülükler

mülkiyet

vekâletname

üst mahkemenin davayı alt mahkemeye

ıade yetkisi

elverişli ve etkili koruma

adaletin menfaatına zarar vermek

ön itiraz/soruşturma

savunmanın hazırlanması

kanunla öngörölmüş

günün koşulları

devlet başkanı affı

basın

acil toplumsal gereksinim

babalık karinesi

masumiyet karinesi

yargılama öncesi tutukluluk

kargaşayı önlemek

kaçışı önlemek

ülkeye izinsiz girişi önlemek

gizli bilgilerin ifşasının önlenmesi

prevention of crime
prevention of disorder
prevention of spreading of infectious diseases
preventive detention
prima facie
prisoner
private life
procedural defect
procedural guarantees of review
procedure prescribed by law
prohibition of
prohibition of abuse of rights
prohibition of collective expulsion of aliens
prohibition of discrimination
prohibition of expulsion of a national
prohibition of imprisonment for debt
prohibition of reservations
prohibition of slavery and forced labour
prohibition of torture
prompt and detailed information
prompt judicial control
prompt trial
promptly
promptly informed

proof beyond reasonable doubt
property
proportionality
proportionate to the legitimate aim pursued
protection of health
protection of juveniles
protection of morals
protection of private life of the parties
protection of property
protection of public order
protection of the reputation of others
protection of the rights

suçun önlenmesi
kargaşanın önlenmesi
bulaşıcı hastalıkların yayılmasının önlenmesi
önleyici tutukluluk
prima facie
mahpus
özel hayat
usulî eksiklik
temyiz usulî güvenceleri
kanunca öngörölmüş usul (...) yasağı
hakların kötüye kullanılması yasağı
yabancıları toplu halde sınır dışı etme yasağı
ayrımcılık yasağı
vatandaşları sınır dışı etme yasağı
borç nedeniyle hapis cezası yasağı
çekince yasağı
kölelik ve zorla çalıştırma yasağı
işkence yasağı
hızlı ve ayrıntılı bilgi
hızlı yargısal kontrol
hızlı yargılama
hızlı bir şekilde
yeterince hızlı tebellüğ etmiş/ bilgilendirilmiş
makul şüphenin ötesinde kanıt
mülkiyet
ölçülülük
hedeflenen meşrû amaçla orantılı

sağlığın korunması
çocukların korunması
ahlâkın korunması
tarafaların özel hayatının korunması
mülkiyetin korunması
kamu düzeninin korunması
üçüncü kişilerin şöhretinin korunması
hakların korunması

protection of the rights and freedoms of others
proved guilty according to law
provided by law
provisional measure
psychiatric evidence
public
public authority
public emergency
public hearing
public interest
public judgment
public opinion
public order
public safety
public service
publicity
pursue
pursue a legitimate aim

üçüncü kişilerin hak ve özgürlüklerinin korunması
kanuna göre ispatlanmış suçluluk
kanunda öngörülmüş
geçici önlem
psikiyatrik delil
alenî, açık
resmi makam
toplumsal bir aciliyet durumu
kamuya açık duruşma
kamu yararı
alenî hüküm
kamuoyu
kamu düzeni
kamu güvenliği
kamu hizmeti
aleniyet
amaçlamak
meşrû bir amacı hedeflemek

Q

qualified rights
quell riot or insurrection

nitelikli haklar
isyan veya ayaklanma bastırmak

R

racial discrimination
ratione loci
ratione materiae
ratione personae
ratione temporis
reasonable and objective justification
reasonable intervals
reasonable relationship of proportionality
reasonable suspicion
reasonable time
reasonableness of pre-trial detention

ırk temelinde ayrımcılık
yer bakımından
konu bakımından
kişi bakımından
zaman bakımından
makul ve nesnel gerekçe
makul aralıklar
makul ölçülülük ilişkisi

makul şüphe
makul süre
yargılama öncesi tutuklamanın makullüğü

reasonably necessary to prevent fleeing	kaçmayı önlemek üzere gerekliliği makul olan
reasonably necessary to prevent offence	suçu önlemek için makul ölçüde gerekli
reasoning	gerekeç
receive and impart information and ideas	bilgi ve fikir edinmek ve yaymak
rectify the shortcomings	eksiklikleri gidermek
redress	tamir, ıslah
referral to Grand Chamber	Büyük Daire'ye havale etmek
refugee	mülteci
refusal	red cevabı
regardless of frontiers	sınırlar gözönünde bulundurulmaksızın
reimbursement	geri ödeme
rejection of appeal	temyiz reddi
release pending trial	tutuksuz yargılanmak üzere tahliye etmek
relevant domestic law	ilgili iç (ulusal) hukuk
relevant domestic practice	ilgili iç uygulama
religion	din
religious community	dinî cemaat
religious instructions	dinin gerekleri
religious practice	dinî uygulama/ibadet
remand	iade etmek
remand in custody	tutuklu tutmak
rendition	yorumlamak
reopen the proceedings	yargılamanın yenilenmesi
reputation	şöhret/ün/itibar
required by interests of justice	Adalet yararına gerekli
reservations	çekince
residence	ikametgah
respect for correspondence	haberleşmeye saygı
respect for family life	aile hayatına saygı
respect for home	eve saygı
respect for parents' philosophical convictions	ebeveynlerin felsefi inancına saygı
respect for parents' religious convictions	ebeveynlerin dinî inancına saygı
respect for private life	özel hayata saygı
respondent state's jurisdiction and responsibility	devletin yargı yetkisine ve sorumluluğu
restitutio ad integrum	<i>restitutio ad integrum</i> (eski hale iade)
restitution of property	mülkiyetin iadesi

restriction on freedom of movement
restrictive interpretation
retrial
retroactive application of criminal/civil law
retroactivity
reunion of family
review by a court
review of lawfulness of detention

revision of an earlier judgment
right of access to
right of petition to
right to an effective remedy
right to individual application
right to liberty/security
right to marry
rights of defence
rule of law
ruling on an equitable basis

seyahat özgürlüğüne ilişkin sınırlama
dar yorum
yeniden yargılama
ceza hukukunun/medenî hukukun geriye yürür uygulanması
geriye yürüme
aile birleşmesi
bir mahkemenin temyizen incelemesi
tutuklamanın yasallığının gözden geçirilmesi
önceki hükmün tashihi
erişim hakkı
dilekçe hakkı
etkin hukuk yoluna başvurma hakkı
bireysel başvuru hakkı
özgürlük/güvenlik hakkı
evlenme hakkı
savunma hakları
hukukun üstünlüğü
hakkaniyet temelinde karar vermek

S

safeguards against abuse
same as matter already examined
same as matter submitted to other procedure
same conditions
scheme for free legal aid
scope of court review
search
secrecy of correspondence
secret ballot
secret surveillance
Secretary General
secure fulfilment of obligation prescribed by law
secure the payment of contributions or penalties
security of person

istismara karşı güvenceler
incelenen konuyla aynı
başka bir usule tabi konuyla aynı

aynı koşullar
ücretsiz hukukî yardım düzeni
temyiz incelemesinin kapsamı
arama
haberleşmenin gizliliği
kapalı oylama
gizli nezaret
Genel Sekreter
kanunun öngördüğü yükümlülüğün icrasını sağlamak
vergi veya cezaların ödenmesinin sağlanması
kişinin güvenliği

seizure of
self-defence
separate set of proceedings

service exacted in case of emergency
service of a military character
servitude
sick leave
signature and ratification
six-month period/rule
slavery
social origin
social security
special circumstances
speediness of review
stand for election
statute-barred
strictly necessary
strictly proportionate
striking out applications
substitute service
summon the witness
supplementary opinion
surrender
systemic problem

haciz, el koyma
meşru müdafaa
birbirinden bağımsız bir dizi
kovuşturma/yargılama
acil durumda talep edilen hizmet
askerî nitelikli hizmet
kölelik
hastalık izni
imza ve onay
altı aylık süre kuralı
kölelik
sosyal köken
sosyal sigorta
özel şartlar
temyizin hızlılığı
seçimde aday olmak
zamanaşımına uğramış
kesin biçimde gerekli
tam anlamıyla ölçülü
başvuruların listeden düşürülmesi
ikame hizmet
tanığı davet etmek
ek görüş
teslim olmak
sistemsel sorun

T

take proceedings
taken alone
taking of property
tax penalty
taxation
territorial integrity
testify at trial
third party
threat to applicant's life
threat to the life of the nation
time of emergency

kovuşturmayı/yargılamayı devralmak
müstakilen ele almak
mülkiyetin elinden alınması
vergi cezası
vergilendirme
ülke/toprak bütünlüğü
duruşmada tanıklık etmek
müdahil taraf
başvurucunun hayatına tehdit
ulusun hayatına tehdit
olağanüstü hal

time when the act or omission
committed
torture
torture in police custody
trafficking in human beings
transfer of the property
treatment
trial within a reasonable time
tribunal established by law

filin işlendiği veya ihmalin gerçekleştiği
an
işkence
gözetiminde yapılan işkence
insan ticareti
mülkiyetin devri
davranış, muamele
makul bir sürede yargılama
kanunla kurulmuş mahkeme

U

unanimously
unfairness of proceedings

unidentified perpetrator
uniform law
universal suffrage
unlawful detention
unlawfulness
unreasonably long (procedure)

use of force/violence
use of property

oybirliğiyle
yargılamanın adil olmayışı /adil olmayan
yargılama
kimliği belirlenmemiş fail
herkese şamil hukuk
genel seçim hakkı
kanunsuz tutuklama
kanunsuzluk
makul olmayan derecede uzun
(yargılama)
güç/şiddet kullanımı
mülkiyetin kullanımı

V

value judgment
values of a democratic society
victim
violation
vote
vulnerability

değer yargısı
demokratik (bir) toplumun değerleri
mağdur
ihlâl
oy/seçmek
savunmasızlık/ hassasiyet

W

waiver of the court fees
war or other public emergency
threatening the life of the nation
well-being of the community

mahkeme masraflarından muafiyet
ulusun hayatını tehdit eden savaş veya
diğer genel olanağanüstü hal
toplum refahı

withdrawal of parental rights
without prejudice to the provisions of
Article ...
witness
wording
work required of detainee
work required to be done during
conditional release
worship

velayet hakkının elinden alınması
Madde ...'nin hükümlerine halel
getirmeksizin
tanık
kanunun lafzı
tutukludan istenen çalışma
şartlı salıverme süresince yapılması
istenen çalışma
ibadet

Türkçe-İngilizce

A

açık duruşma olmaması	lack of a public hearing
açıkca temelden yoksun	manifestly ill-founded
acil durumda talep edilen hizmet	service exacted in case of emergency
acil toplumsal gereksinim	pressing social need
actio popularis	actio popularis
adalet yararına gerekli	required by interests of justice
adaletin menfaati	interests of justice
adaletin menfaatına zarar vermek	prejudice interests of justice
adaletin yanlış uygulanması	miscarriage of justice
adil tazminat	just satisfaction
adil yargılama	fair trial
adli memur	judicial officer
adli uzman	forensic expert
adli yardım	legal aid or assistance
adli yardım yoluyla savunma	defence through legal assistance
ağır ihlâller	gross violations
ahlâk	morals
ahlâkın korunması	protection of morals
aile birleşmesi	reunion of family
aile hayatı	family life
aile hayatına saygı	respect for family life
akli dengesi yerinde olmayan kişiler	persons of unsound mind
alenî hüküm	public judgment
alenî, açık	public
aleniyet	publicity
alkolikler	alcoholics
alternatif sivil hizmet	alternative civil service
altı aylık süre kuralı	six-month period/rule
amaç	aim
amaçlamak	pursue
anayasal yargı	constitutional proceedings
anayasallık	constitutionality
angarya	compulsory labour
angarya/zorla çalıştırma	forced labour
anlaşılan dilde bilgi	information in language understood
ara önlem	interim measure

arama
arsa parseli
aşağılayıcı ceza
aşağılayıcı ceza
aşağılayıcı muamele
asayiş bozmayan toplantı
asgarî ağırlık/vehamet düzeyi
askerî nitelikli hizmet
askerlik hizmeti
askerlik hizmetini yapma yükümü

avukata erişimin reddi
aynı koşullar
aynı suçtan ikinci kere mahkemeye
çıkartılmak/aynı suçtan tekrar ceza
kovuşturması yapılması
ayrımcılık
ayrımcılık yasağı
ayrıntılı bilgi
azil/işten çıkarma
azınlık

search
plot of land
degrading punishment
humiliating punishment
degrading treatment
peaceful assembly
minimum level of severity
service of a military character
military service
obligation of performing military
service
denial of access to lawyer
same conditions
double jeopardy

discrimination
prohibition of discrimination
information in detail
dismissal
minority

B

babalık karanesi
bağımsız mahkeme
bağlayıcı karar
Bakanlar Kurulu
basın
basın özgürlüğü
basının (duruşma salonundan) dışarı
çıkartılması
başka bir usule tabi konuyla aynı

başvurucunun hayatına tehdit
başvurucunun iddiasını kabul etmek
başvuruların listeden düşürülmesi
bedensel ceza
bedensel eziyet

presumed paternity
independent tribunal
binding judgment
Committee of Ministers
press
freedom of the press
exclusion of press

same as matter submitted to other
procedure
threat to applicant's life
grant applicant's claim
striking out applications
physical punishment
physical suffering

bilgi ve fikir edinmek ve yaymak

bilgi/haber alma özgürlüğü

bilginin yeterince hızla yerine ulaşmaması

bilgiye/habere erişim

bilgiyi/haberi yayma özgürlüğü

bir (hakkın kullanımına getirilen geçici) sınırlamanın tebliği

bir aile kurmak

bir azınlık grubu üyeleri

bir başvuru sunmak

bir bütün olarak toplumun menfaati

bir çevirmenin ücretsiz yardımı

bir demokratik toplumda hukukun üstünlüğü ilkesi çerçevesinde vatandaşların yararlandığı asgari koruma düzeyi

bir gösteri için izin vermek

bir mahkemenin hukuka uygun emri

bir mahkemenin temyizen incelemesi

bir mahkemeye etkili erişimin olmaması

bir sanığın anladığı dil

bir üst mahkeme

bir yargıcın tarafsızlığı

birbirinden bağımsız bir dizi kovuşturma/yargılama

birey grubu

birey(sel)

bireysel başvuru hakkı

bireysel başvuru/dilekçe

bireysel tedbirler

bireysel/devletler arası başvurunun esası

bizzat veya vekilsiz savunma yapmak

bölge dışı yargı yetkisi

borç nedeniyle hapis cezası yasağı

bulaşıcı hastalıkların yayılmasının önlenmesi

Büyük Daire'ye havale etmek

receive and impart information and ideas

freedom to receive information

lack of promptness of information

access to information

freedom to impart information

notification of a derogation

found a family

members of a minority group

lodge an application

interests of society as a whole

free assistance of an interpreter

minimum degree of protection to which citizens are entitled under the rule of law in a democratic society

permit for a demonstration

lawful order of a court

review by a court

lack of effective access to a tribunal

language which an accused understands

higher tribunal

impartiality of a judge

separate set of proceedings

group of individuals

individual

right to individual application

individual application/petition

individual measures

merits of individual application/inter-state application

defend in person

extraterritorial jurisdiction

prohibition of imprisonment for debt

prevention of spreading of infectious diseases

referral to Grand Chamber

C

çekince	reservations
çekince yasağı	prohibition of reservations
çekişmeli yargı	adversarial trial/adversarial hearing
cemiyetin yaşama	life of the community
çevre	environment
ceza	penalty
ceza hukukunun/medenî hukukun geriye yürür uygulanması	retroactive application of criminal/civil law
cezaî davalar	criminal proceedings
cezaî sorumluluk yaşı	age of criminal responsibility
cezanın niteliği	nature of punishment
cezasızlık	impunity
çocuk suçları	juvenile delinquency
çocukların korunması	protection of juveniles
çocukların vesayeti	custody of children
çocukların yararına alınacak tedbirler	measures necessary in the interests of children

D

daha ağır ceza	heavier penalty
dar yorum	restrictive interpretation
dar yorumlama	narrow interpretation
dava etmek	claim
dava konusu olayın koşulları	circumstances of the case
davanın kendine özgü şartları	particular circumstances of the case
davanın ölçüsüz uzunluğu	excessive length of proceedings
davaya taraf olma hakkı	locus standi
davayı ertelemek	adjourn the case
davranış, muamele	treatment
değer yargısı	value judgment
demokratik (bir) toplumun değerleri	values of a democratic society
demokratik bir toplumda gerekli	necessary in a democratic society
demokratik toplum	democratic society
demokratik toplumu koruma amaçlı kısıtlamalar	limitations to protect democratic society
demokratik toplumun temel değerleri	fundamental values of a democratic society

derhal yargıç veya yargı yetkisi kullanmaya kanunen yetkili başka bir memur önüne getirilmiş/çıkarılmış dernek kurma özgürlüğü derogasyona tâbi tutulamayan/uygulama dışı bırakılmayan devam eden tutukluluk devlet başkanı affi devletçe re'sen atanan avukat devletin yargı yetkisine ve sorumluluğu

devletler arası başvuru devletlerin yetki alanı diğerlerinin haklarını koruma amaçlı kısıtlamalar dilekçe hakkı dilekçe hakkının kötüye kullanılması dilekçe hakkının uygulanmasını engellemek din din özgürlüğü din veya inanç açıklamak din veya inanç değiştirmek dinî cemaat dinî uygulama/ibadet dinin gerekleri dinini açığa vurma özgürlüğü diplomatik güvence dolaşım özgürlüğü dostane çözüm durumun kesin biçimde gerektirdiği kapsam duruşmada tanıklık etmek duruşmanın aleni yapılmaması düşünce özgürlüğü

brought promptly before judge or other officer authorised by law to exercise judicial power freedom of association non-derogable rights and freedoms

continued detention presidential pardon duty solicitor respondent state's jurisdiction and responsibility inter-State case jurisdiction of states limitations to protect the rights of others right of petition to abuse of the right of petition hinder the exercise of the right of petition religion freedom of religion manifest religion or belief change religion or belief religious community religious practice religious instructions freedom to manifest religion diplomatic assurances freedom of movement friendly settlement extent strictly required by situation testify at trial absence of a public hearing freedom of thought

E

ebeveynin çocuklarının kişiliğine ve mallarına dair yetkisi/velâyet
ebeveynin dinî ve felsefî inancı

ebeveynlerin dinî inancına saygı
ebeveynlerin felsefî inancına saygı

eğitici denetim
eğitimde çoğulculuk
ek görüş
eksiklikleri gidermek
elverişli araçlardan yoksun
elverişli ve etkili koruma
erişilebilirlik
erişim hakkı
eşyanın ve evin tahribi
etkili hukuk yollarının/soruşturmanın/
sözlü duruşmanın olmaması
etkili iç hukuk yolu
etkili yol
etkin hukuk yoluna başvurma hakkı
eve saygı
evlenme hakkı
evlenme yaşı
evlilik dışı doğmuş çocuk

parental authority
parents' religious and philosophical convictions
respect for parents' religious convictions
respect for parents' philosophical convictions
educational supervision
pluralism in education
supplementary opinion
rectify the shortcomings
has not sufficient means
practical and effective protection
accessibility
right of access to
destruction of possessions and home
lack of effective remedy/investigation/
oral hearing
effective domestic remedy
effective remedy
right to an effective remedy
respect for home
right to marry
marriageable age
child born out of wedlock

F

fesih (şirketin, siyasi partinin vb.)

filin işlendiği veya ihmalin gerçekleştiği an

fikir özgürlüğü

fikirleri alma özgürlüğü

fikirleri yayma özgürlüğü

fizikî özgürlük ve güvenlik

dissolution (of an association, political party, etc.)

time when the act or omission committed

freedom of opinion

freedom to receive ideas

freedom to impart ideas

physical liberty and security

G

geçici önlem
genel nitelikli tedbirler
genel seçim hakkı
Genel Sekreter
gerekçe
geri ödeme
geriye yürüme
gıyabında
gizli bilgilerin ifşasının önlenmesi

gizli nezaret
gizli oylamayla yapılan seçimler
gizlilik
görevler ve sorumluluklar
gösteri
gözetiminde yapılan işkence
güç/şiddet kullanımı
günün koşulları

provisional measure
measures of a general character
universal suffrage
Secretary General
reasoning
reimbursement
retroactivity
absentia [in]
preventing the disclosure of information
received in confidence
secret surveillance
elections by secret ballot
confidentiality
duties and responsibilities
demonstration
torture in police custody
use of force/violence
present-day conditions

H

haberleşme özgürlüğü
haberleşmenin gizliliği
haberleşmeye saygı
haciz, el koyma
hafif suçlar
hakaret
hakkaniyet temeli
hakkaniyet temelinde karar vermek
hakların korunması
hakların kötüye kullanılması yasağı
haklarla ilgili kısıtlamaların
sınırlandırılması
halkın (duruşma salonundan) dışarı
çıkartılması
harcırah/tazminat
hareket özgürlüğü
hastalık izni

freedom of correspondence
secrecy of correspondence
respect for correspondence
seizure of
minor offence
defamation
equitable basis
ruling on an equitable basis
protection of the rights
prohibition of abuse of rights
limitation on use of restrictions on rights

exclusion of public

allowance
liberty of movement
sick leave

hedeflenen meşrû amaçla orantılı
herkese şamil hukuk
hızlı bir şekilde
hızlı ve ayrıntılı bilgi
hızlı yargılama
hızlı yargısal kontrol
hukuk davaları
hukuk/ceza yargılamalarının uzunluğu
hukuka aykırı şiddetten sakınma/koru(n)
ma
hukuka uygun olarak
hukuka uygun sınırlamalar
hukuka uygun tutuklama yapmak
hukuka uygun yakalama veya tutuklama
hukukçu/avukat
hukukî yardım sağlamak
hukukun medenî uluslarca kabul
görmüş genel ilkeleri
hukukun üstünlüğü
hüküm vermek
hükümsüz / geçersiz/yok hükmünde

proportionate to the legitimate aim
pursued
uniform law
promptly
prompt and detailed information
prompt trial
prompt judicial control
civil proceedings
length of civil/criminal proceedings
defence from unlawful violence
in accordance with law
lawful restrictions
effect lawful arrest
lawful arrest or detention
lawyer
grant legal aid
general principles of law recognised by
civilised nations
rule of law
deliver a judgment
null and void

iade etmek
ibadet
iç hukuk
iç hukuk yollarını tüketmek
iç hukuk yollarının tüketilmemesi
iç hukuk yollarının tüketilmesi
iç hukuk yollarının tüketilmesinden
muafiyet
icra edilmeme
icra memuru/mübaşir
icra usulleri
icraya konulabilir hukukî karar
içtihat
içtihat (= case-law)
idarenin mensupları

remand
worship
domestic legislation
exhaust domestic remedies
non-exhaustion of domestic remedies
exhaustion of domestic remedies
exemption from exhaustion of domestic
remedies
non-enforcement
bailiff
enforcement proceedings
enforceable judicial decision
case-law (=jurisprudence)
jurisprudence
members of administration

idari baskı
idari davalar
idari tutukluluk
idari uygulama
iddia, itham, isnat
iddianame
ifade özgürlüğü
ifade özgürlüğünün toplu kullanımı

iflas
ihlâl
ikame hizmet
ikame sivil hizmet (askerlik yerine)
ikametgah
ikametgâh seçme özgürlüğü
ikinci davanın incelenmesi
ilgili dosyalara erişim
ilgili iç (ulusal) hukuk
ilgili iç uygulama
ilk derece mahkemesinde beraat
illiyet bağı
imza ve onay
incelemenin gerekçesiz şekilde
uzatılması
incelenen konuyla aynı
infaz
insan kaçırma
insan ticareti
insanlık dışı cezalandırma
insanlık dışı muamele
ırk temelinde ayrımcılık
isimsiz dilekçe
işkence
işkence yasağı
istinaf mahkemesi
istismara karşı güvenceler
isyan veya ayaklanma bastırmak

coercion (administrative)
administrative proceedings
administrative detention
administrative practice
allegation
bill of indictment
freedom of expression
collective exercise of freedom of
expression
bankruptcy
violation
substitute service
civilian substitute service
residence
freedom to choose a place of residence
examine the second set of proceedings
access to relevant files
relevant domestic law
relevant domestic practice
acquittal at first instance
causal link
signature and ratification
continued examination not justified

same as matter already examined
execution
abduction
trafficking in human beings
inhuman punishment
inhuman treatment
racial discrimination
anonymous petition
torture
prohibition of torture
court of appeal
safeguards against abuse
quell riot or insurrection

K

kabul edilir/lik/kararı	admissible/ililty/decision
kabul edilirlık kriteri	admissibility criteria
kabul edilmezlik	inadmissibility
kabul edilmezlik def'i	plea of inadmissibility
kabul etmek (delil)	admit (evidence)
kaçışı önlemek	prevent escape
kaçmayı önlemek üzere gerekliliği makul olan	reasonably necessary to prevent fleeing
kamu düzeni	public order
kamu düzeninin korunması	protection of public order
kamu güvenliği	public safety
kamu hizmeti	public service
kamu menfaati	general interest
kamu yararı	public interest
kamulaştırma	nationalisation
kamulaştırma / istimlak	expropriation
kamulaştırma bedelinin ödenmesindeki gecikmeler	delays in payment of compensation for expropriation
kamulaştırmaya benzer önlemler	measures similar to expropriation
kamuoyu	public opinion
kamuya açık duruşma	public hearing
kanun önünde eşitlik	equality before the law
kanun yollarının etkisizliği	ineffectiveness of remedies
kanuna göre ispatlanmış suçluluk	proved guilty according to law
kanuna uymak	observance
kanunca öngörölmüş usul	procedure prescribed by law
kanunda öngörölmüş	provided by law
kanunda öngörölmüş yüküm	obligation prescribed by law
kanunla kurulmuş mahkeme	tribunal established by law
kanunla öngörölmüş	prescribed by law
kanunsuz tutuklama	unlawful detention
kanunsuzluk	unlawfulness
kanunun lafzı	wording
kanunun öngördüğü yükümlölüğün icrasını sağlamak	secure fulfilment of obligation prescribed by law
kapalı oylama	secret ballot
kapsamlı / şümüllü	extensive
karara bağlanan konu	matter resolved

kargaşanın önlenmesi
kargaşayı önlemek
karşı oy yazısı/muhalefet şerhi
karşılaştırılabilir durum
kendi seçimiyle
kesin biçimde gerekli
keyfi hareket/eylem/işlem
keyfi yakalama/tutuklama
keyfi/haksız eylem/işlem/keyfilik
kimliği belirlenmemiş fail
kimliğin ifşası
kin ve düşmanlığa tahrik
kişi bakımından
kişinin güvenliği
kişinin özgürlüğü
kölelik
kölelik
kölelik ve zorla çalıştırma yasağı
konu bakımından
korku, ıstırap ve aşağılık duygusu
kovuşturmanın etkililiği
kovuşturmayı/yargılamayı devralmak
küçükler

prevention of disorder
prevent disorder
dissenting opinion
comparable situation
of his own choosing
strictly necessary
arbitrary action
arbitrary arrest/detention
arbitrariness
unidentified perpetrator
disclosure of identity
incitement to hatred and hostility
ratione personae
security of person
liberty of person
servitude
slavery
prohibition of slavery and forced labour
ratione materiae
feeling of fear, anguish and inferiority
effectiveness of investigation into ...
take proceedings
minors

M

Madde ...'nin hükümlerine halel
getirmeksizin
maddi tazminat
maddi zarar
mağdur
mahkeme kararı
mahkeme kararına uyulmasını
sağlayamamak
mahkeme kararları esasen bildiricidir
(izharidir)
mahkeme masraflarından muafiyet
Mahkeme, ... karar verir
mahkemenin bir kararı vermesi/kabulü

without prejudice to the provisions of
Article ...
pecuniary damage
material damage
victim
determination
inability to secure compliance with the
judgment
judgments are essentially declaratory in
nature
waiver of the court fees
Court holds ...
adoption of a judgment

mahkemenin yetkesini/saygınlığını ve tarafsızlığını korumak
Mahkemenin yetki alanı
mahkemeye çıkmak konusunda verilen güvenceler
mahkemeye erişim
mahkemeye etkili erişim
mahkûmiyet
mahkumiyet sonrası
mahpus
mahpusların yazışmalarının denetlenmesi/telefon konuşmalarının dinlenmesi
mahpusluk/hapse atma
makul aralıklar
makul bir sürede yargılama
makul ölçülülük ilişkisi

makul olmayan derecede uzun (yargılama)
makul şüphesiz
makul şüphenin ötesinde kanıt
makul süre
makul ve nesnel gerekçe
malî (sonuç yaratan) hüküm vermek
malvarlığından yoksun bırakmak
manevi acı/elem
manevi tazminat
manevî zarar
masraf ve giderler
masraflar
masumiyet karanesi
medenî hak ve yükümlülükler
medya
memuriyet
memuriyetten çıkarma
mesken/bulunulan yer
meşrû amaç
meşrû amaç
meşrû bir amacı hedeflemek
meşrû müdafaa

maintaining the authority and impartiality of the judiciary
jurisdiction of the Court
guarantees to appear for trial

access to court
effective access to a court
conviction
after conviction
prisoner
monitoring of prisoners' correspondence/telecommunications/ telephones
imprisonment
reasonable intervals
trial within a reasonable time
reasonable relationship of proportionality
unreasonably long (procedure)

reasonable suspicion
proof beyond reasonable doubt
reasonable time
reasonable and objective justification
make financial award
deprivation of possession
mental anguish/suffering
non-pecuniary damage
moral damage
costs and expenses
charges
presumption of innocence
civil rights and obligations
media
civil service
dismissal from civil service
home
legitimate aim
legitimate purpose
pursue a legitimate aim
self-defence

müdahale	interference
müdahalenin niteliği	nature of interference
müdahaleyi haklı kılmak	justify the interference
müdahil taraf	third party
müebbet hapis cezası	life sentence
muhakemede (esaslı) hata/eksiklik	fundamental defect in proceedings
mülkiyet	possessions
mülkiyet	property
mülkiyet kaybı	loss of property
mülkiyetin çekişmesiz kullanımı	peaceful enjoyment of possessions
mülkiyetin devri	transfer of the property
mülkiyetin elinden alınması	taking of property
mülkiyetin iadesi	restitution of property
mülkiyetin korunması	protection of property
mülkiyetin kullanımı	use of property
mülkiyetten yoksun bırakmak	deprivation of property
mülkün kullanımının denetlenmesi	control of use of property
mülteci	refugee
müstakilen ele almak	taken alone
mutlak biçimde zorunlu	absolutely necessary
mutlak haklar	absolute rights
müzakere	negotiations

N

<i>ne bis in idem/non bis in idem ilkesi</i> (aynı suçtan ...)	<i>ne bis in idem/non bis in idem principle</i>
nesnel ve makul gerekçe	objective and reasonable justification
nezarethane kayıt defteri	custody record
nezarethane odası	custody suite
nitelikli haklar	qualified rights
nulla poena sine lege (kanunsuz ceza olmaz)	nulla poena sine lege
<i>nullum crimen sine lege</i> (işlenmesinden önce unsurları yasayla belirlenmiş olmayan bir fiil suç sayılmaz)	<i>nullum crimen sine lege</i>

O

ödenmemiş faiz	outstanding interest
olağan mahkemeler	ordinary courts
olağan vatandaşlık yükümlülükleri	normal civic obligations
olağanüstü hal	time of emergency
olay koşullarının gözden geçirilmesi	examination of circumstances
ölçülü (şiddetli olmayan) fiziksel ceza	moderate physical punishment
ölçülülük	proportionality
ölüm cezası	capital punishment
ölüm cezası	death penalty
ombudsman	Ombudsman
ön itiraz/soruşturma	preliminary objection/investigation
önceden belirlenmiş koşullar	derogation
çerçevesinde bir hakkın kullanımına getirilen geçici sınırlama	
önceki hükmün tashihi	revision of an earlier judgment
önemi olmayan dezavantaj	no significant disadvantage
önerge, bildiri	memorial
öngörülebilirlik	foreseeability
önleyici tutukluluk	preventive detention
ortak görüş	joint opinion
ortak zemin	common ground
oy/seçmek	vote
oybirliğiyle	unanimously
özel hayat	private life
özel hayata saygı	respect for private life
özel şartlar	special circumstances
özgürlüğün keyfi biçimde kısıtlanması	arbitrary deprivation of liberty
özgürlük/güvenlik hakkı	right to liberty/security
özgürlükten yoksun bırakmak	deprivation of liberty

P

para cezası kesilmesi	imposition of fine
pilot/öncü karar	pilot judgment
polis tabibi	police surgeon
polis teşkilatının mensupları	members of police
prima facie	prima facie
psikiyatrik delil	psychiatric evidence

R

red cevabı
resmî makam
resmî olmayan özet
restitutio ad integrum (eski hale iade)

refusal
public authority
non-official summary
restitutio ad integrum

S

sağlığın korunması
sair durum
sakatlık ödeneği/maluliyet ödeneği
saldırı
şartlı salıverme süresince yapılması
istenen çalışma
şartlı tahliye
savaş zamanında veya diğer olağanüstü
hallerde önceden belirlenmiş koşullar
çerçevesinde bir hakkın kullanımına
getirilen geçici sınırlama
savunma hakları
savunmanın hazırlanması
savunmasızlık/ hassasiyet
savunulabilir iddia (belli delillerle)
seçimde aday olmak
sendika kurmak/sendikaya katılmak
sendikaya üye olmak
serbest seçimler
seyahat özgürlüğüne ilişkin sınırlama
şiddet içermeyen nitelikte/barışçı
toplantı özgürlüğü
şiddetin kayda değer düzeyi
sıfatı ile
sığınmacı
şikâyet tarihi
şikâyet/dava
şikâyetin esası
silahların eşitliği
silahlı kuvvetlerin mensupları
sınır dışı etme

protection of health
other status
disability pension
assault
work required to be done during
conditional release
conditional release
derogation in time of war or other
public emergency

rights of defence
preparation of defence
vulnerability
arguable claim
stand for election
form/join trade unions
join trade unions
free elections
restriction on freedom of movement
freedom of peaceful assembly

particular level of severity
in the capacity of
asylum seeker
date of lodging of a complaint
complaint
merits of the complaint
equality of arms
members of armed forces
expulsion

sınır dışı etmek
sınırlanabilen hak ve özgürlükler
sınırlar gözönünde bulundurulmaksızın
sınırlı yargı yetkisi
sistemsel sorun
sivil toplum kuruluşu
siyasî (veya diğer) görüş
siyasî etkinlik
siyasî haklar
siyasî parti
siyasî sığınma
şöhret/ün/itibar
son iç hukuk kararı
sorgu
sorumluluk
sosyal köken
sosyal sigorta
Sözleşme çerçevesinde sorumlu
Sözleşme'ye uygunluk
sözlü duruşma
sözlü savuma
suç
suç ile itham edilmiş
suç isnadı
suçlama hakkında bilgi
suçlamanın niteliği ve gerekçesi
hakkında bilgi
suçlunun iadesi
suçu önlemek için makul ölçüde gerekli
suçun önlenmesi
süregiden durum
sürmekte olan tutukluluk durumunun
hukuka uygunluğunun düzenli
aralıklarla denetlenmesi

expel
derogable rights and freedoms
regardless of frontiers
limited jurisdiction
systemic problem
non-governmental organisation
political or other opinion
political activity
political rights
political party
political asylum
reputation
final domestic decision
interrogation
liability
social origin
social security
liable under the Convention
compatibility with the Convention
oral hearing
oral submission
criminal offence
charged with criminal offence
criminal charge
information on charge
information on nature and cause of
accusation
extradition
reasonably necessary to prevent offence
prevention of crime
continuing situation
periodic review of the continuing
lawfulness of detention

T

taciz	harassment
tahliye emri vermek	order release
takdir payı	margin of appreciation
tam anlamıyla ölçülü	strictly proportionate
tamir, ıslah	redress
tanığı davet etmek	summon the witness
tanık	witness
tanıkların duruşmada hazır bulunmasını sağlamak	obtain attendance of witnesses
tanıkların sorgulanması	examination of witnesses
tanınan sürenin dolması	expiry of time-limit
taraf devlet	high contracting party
tarafarca üstlenilen hususlar	engagements undertaken by parties
tarafların özel hayatının korunması	protection of private life of the parties
tarafılı	biased
tarafsız mahkeme	impartial tribunal
tazminat	compensation
tazminat	<i>indemnification</i>
tazminat vermek/tazminata hükmetmek	award compensation/damages
tebligat	notification
televizyon ve sinema kuruluşlarına yayıncılık ruhsatı vermek	licensing of broadcasting, television and cinema enterprises
<i>temel özgürlükler</i>	fundamental freedoms
temelini demokratik bir toplumdaki kamu yararında bulan	justified by the public interest in a democratic society
temerrüt faizi/gecikme faizi	default interest
temlik	alienate
temyiz	cassation appeal
temyiz eden/temyize giden	appellant
temyiz incelemesinin kapsamı	scope of court review
temyizin hızlılığı	speediness of review
temyizin reddi	rejection of appeal
temyizin usulî açıdan reddi	dismissal of appeal on points of law
temyizin usulî güvenceleri	procedural guarantees of review
teslim olmak	surrender
toplu ceza	collective punishment
toplu şikayet/toplu dava	collective complaint
toplum refahı	well-being of the community

toplumsal bir aciliyet durumu
tüketilmemesi
tutma imkânı
tutuklama emri
tutuklama/ yakalama
tutuklamanın yasallığı
tutuklamanın yasallığının gözden geçirilmesi
tutuklanma sebepleri hakkında bilgi
tutuklu tutmak
tutukludan istenen çalışma
tutuklulara/hapishanede kötü muamele
tutukluluğun sona ermesi için başvuru
tutukluluğun uzunluğu
tutukluluk
tutukluluk hâlini uzatmak
tutukluluk koşulları
tutuksuz yargılanmak üzere tahliye etmek

public emergency
non-exhaustion
holding facility
arrest warrant
apprehension
legality of detention
review of lawfulness of detention

information on reasons for arrest
remand in custody
work required of detainee
ill-treatment of detainees/in custody
application for release from detention
length of detention on remand
detention on remand
extend the detention on remand
conditions of detention
release pending trial

U

ücretsiz hukukî yardım
ücretsiz hukukî yardım düzeni
üçüncü kişilerin hak ve özgürlüklerinin korunması
üçüncü kişilerin şöhretinin korunması
uğranılan zarar için dava açmak
ülke/toprak bütünlüğü
ülkeye izinsiz girişi önlemek
ulusal azınlık
ulusal güvenlik
ulusal hukuk
ulusal köken
ulusal mahkeme
ulusal makam
uluslararası yükümlülükler
uluslararası hukukun genel ilkeleri
ulusun hayatına tehdit

free legal assistance
scheme for free legal aid
protection of the rights and freedoms of others
protection of the reputation of others
action for damages
territorial integrity
prevent unauthorised entry into country
national minority
national security
national law
national origin
national court
national authority
international obligations
general principles of international law
threat to the life of the nation

ulusun hayatını tehdit eden savaş veya
diğer genel olanağüstü hal
ulusun yaşamı
üst mahkemenin davayı alt mahkemeye
iade yetkisi
usulî eksiklik
üyelerin menfaatleri
uygulanabilir hükümler
uygulanabilirlik
uygulanmazlık
uyuşan/mutabik görüş
uyuşmazlık/ihtilaf
uyuşturuca bağımlıları

war or other public emergency
threatening the life of the nation
life of the nation
power to overturn decision of the court
procedural defect
interests of members
applicable provisions
applicability
inapplicability
concurring opinion
dispute
drug addicts

V

vatandaşları sınır dışı etme yasağı
vekâletname
velayet hakkının elinden alınması
vergi cezası
vergi veya cezaların ödenmesinin
sağlanması
vergilendirme
vicdan özgürlüğü
vicdanî ret
vicdanî retçi
vücut bütünlüğü

prohibition of expulsion of a national
power of attorney
withdrawal of parental rights
tax penalty
secure the payment of contributions or
penalties
taxation
freedom of conscience
conscientious objection
conscientious objector
physical integrity

Y

yabancılar
yabancıları toplu halde sınır dışı etme
yasağı
yakalama, tutuklama
yapma yükümü/pozitif yükümlülükler
yapmama yükümü
yargı denetimi
yargı yetkisi kullanmaya kanunla ehil
kılınmış memur
yargı yetkisinin düzeyi

aliens
prohibition of collective expulsion of
aliens
arrest
positive obligations
negative obligation
judicial review
officer authorised by law to exercise
judicial power
level of jurisdiction

yargıç veya yargı yetkisi kullanan başka memur	judge or other officer exercising judicial power
yargılama öncesi tutuklamanın makullüğü	reasonableness of pre-trial detention
yargılama öncesi tutuklulugun uzunluğu	length of pre-trial detention
yargılama öncesi tutukluluk	pre-trial detention
yargılama usulündeki gecikmeler	delays in the proceedings
yargılama yetkisinin kullanılması	exercise the jurisdiction
yargılamanın adil olmayışı /adil olmayan yargılama	unfairness of proceedings
yargılamanın adilliği	fairness of proceedings
yargılamanın hukuka uygunluğu	lawfulness of proceedings
yargılamanın yenilenmesi	reopen the proceedings
yasa ile kurulmuş	established by law
yasadışı tutuklama	illegal detention
(...) yasağı	prohibition of
yasal bir sorun temelinde temyiz	appeal on a point of law
yasal yükümlülük	legal obligation
yaşam	life
yaşayan hukukî araç	living instrument
yayıma/yayım	dissemination
yazılı delil	documentary evidence
yeni veya yeni tespit edilen gerçekler	new or newly discovered facts
yeniden yargılama	retrial
yer bakımından	ratione loci
yerel ihtiyaç ve koşullar	local needs and conditions
yerel makamlara doğrudan isnat edilebilir	directly imputable to the local authorities
yeterince hızlı tebellüğ etmiş/ bilgilendirilmiş	promptly informed
yeterli kolaylıklar	adequate facilities
yeterli zaman	adequate time
yetkili mahkeme	competent court
yetkili makama sunmak	bringing before competent authority
yetkili yasal makam	competent legal authority
yetkili yasal makama sunmak	bringing before competent legal authority
yıldırma/gözdağı vermek	intimidation
yorumlamak	rendition
yüklenebilirlik	imputability
yürürlükte	in force

Z

zaman bakımından
zamanaşımına uğramış
zararı tazmin hakkının olmaması
zorla kaybetme
zorunlu
zorunlu tahliye

ratione temporis
statute-barred
absence of right to compensation
(enforced) disappearance
compulsory
forced evacuation

The glossary has been developed by the Human Rights National Implementation Division of the Directorate General of Human Rights and Rule of Law, under the HELP umbrella. It is intended to guide legal professionals from Council of Europe member states in using the correct terminology when they make Convention-based arguments in national proceedings and to correctly understand when reading judgments in English. The Turkish translation was done by the Registry of the European Court of Human Rights.

Terimler sözlüğü HELP çerçevesinde İnsan Hakları ve Hukukun Üstünlüğü Genel Müdürlüğü İnsan Hakları Ulusal Uygulama Bölümü tarafından geliştirilmiştir. Ulusal davalarda Sözleşmeye dayalı argümanlarda doğru terminolojinin kullanılması ve İngilizce kararlar okunurken doğru anlaşılabilmesi için Avrupa Konseyi üye devletlerindeki hukuk profesyonellerine rehberlik etmeyi hedeflemektedir. Türkçe çeviri Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Yazı İşleri Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmiştir.

www.coe.int/nationalimplementation

Prens 039517

ENG
TUR

www.coe.int

The Council of Europe is the continent's leading human rights organisation. It comprises 47 member states, 28 of which are members of the European Union. All Council of Europe member states have signed up to the European Convention on Human Rights, a treaty designed to protect human rights, democracy and the rule of law. The European Court of Human Rights oversees the implementation of the Convention in the member states.

Avrupa Konseyi Avrupa kıtasının önde gelen insan hakları kuruluşudur. Kuruluşun 47 üyesinin 28'i Avrupa Birliği üyesidir. Tüm Avrupa Konseyi üyeleri insan hakları, demokrasi ve hukukun üstünlüğünü korumaya yönelik Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesini imzalamıştır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Sözleşmenin üye ülkelerdeki uygulamasını denetler.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE